

raad voor cultuur
raad voor cultuur
raad voor cultuur

R.J. Schimmelpennincklaan 3
postbus 61243
2506 AE Den Haag
telefoon +31(0)70 310 66 86
fax +31(0)70 361 47 27
e-mail cultuur@cultuur.nl
www.cultuur.nl

De Staatssecretaris van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap
p/a de Algemene Rijksarchivaris
Postbus 90520
2509 LM 's-Gravenhage

datum: **21 OKT. 2005**

uw kenmerk: C/S&A/05/1651

uw brief van: 25 augustus 2005

ons kenmerk: arc-2005.02633/5

onderwerp: ontwerp-selectielijst archiefbescheiden op het beleidsterrein
Overkoepelend beleid Verkeer en Waterstaat over de periode vanaf 1945 voor de
zorgdragers de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Defensie, de
minister van Financiën, de minister van Verkeer en Waterstaat en de minister van
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Zeer geachte mevrouw Van der Laan,

1. In uw hierboven vermelde brief vraagt u de Raad voor Cultuur advies over de ontwerp-selectielijst op het beleidsterrein *Overkoepelend beleid Verkeer en Waterstaat* over de periode vanaf 1945 die hierboven genoemde overheidsorganen in hun hoedanigheid van zorgdrager in de zin van de Archiefwet 1995 willen doen vaststellen.
In uw brief verzocht u de Raad om binnen acht weken advies uit te brengen. Hij biedt u bij deze zijn bevindingen¹ aan.
2. De Raad heeft de ontwerp-lijst in eerste instantie aan procedurele en vervolgens aan inhoudelijke aspecten getoetst. Zijn belangrijkste bevindingen worden in respectievelijk de paragrafen 4 en 5 uitgewerkt. De Raad adviseert u deze selectielijst vast te stellen voor de periode vanaf 1945, met inachtneming van de in dit advies gemaakte opmerkingen.
De in uw adviesaanvraag gestelde specifieke vragen worden in de paragrafen 3, 4 en 5 van dit advies beantwoord.

---

¹ Dit advies is voorbereid door de Bijzondere Commissie Archieven van de Raad.

3. *Toetsing van procedurele aspecten*

§ 3.1. Ontwerp-lijst

Deze ontwerp-lijst is tot stand gekomen overeenkomstig de methode, die uitgaat van een analyse, beschrijving en waardering van handelingen van de (rijks-) overheid, de zogenaamde methode Institutioneel Onderzoek (IO). Aan het ontwerp is een onderzoek vooraf gegaan, waarvan verslag is gedaan in het rapport *Overkoepelend beleid Verkeer en Waterstaat. Een institutioneel onderzoek naar overkoepelende beleidsaspecten op het terrein verkeer en waterstaat, 1945-2002* (PIVOT-rapport nr. 84, 2004, niet gepubliceerd).

§ 3.2. Driehoeksoverleg

Bij uw adviesaanvraag was tevens gevoegd een exemplaar van het verslag betreffende het zogenaamde driehoeksoverleg, waarin, zoals voorgeschreven in artikel 3 van het Archiefbesluit 1995, ontwerp-selectielijsten tot stand komen. Hieruit is de Raad gebleken, dat dit overleg voor alle aanvragende zorgdragers was samengesteld zoals artikel 3, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 voorschrijft. Al ten tijde van het driehoeksoverleg zijn historici uitgenodigd om als externe deskundige aan de voorbereiding van de ontwerp-lijst mee te werken.

§ 3.3. Terinzagelegging

De openbare terinzagelegging heeft, zoals uw adviesaanvraag vermeldt, niet geresulteerd in reacties.

4. *Toetsing van inhoudelijke aspecten*

Mede op grond van zijn hiervoor vermelde bevindingen heeft de Raad getracht zich een oordeel te vormen over de inhoudelijke aspecten van het onderhavige ontwerp. Hij heeft daarbij vooral gelet op de reikwijdte van de ontwerp-lijst (§ 4.1), de wijze waarop de gehanteerde selectiedoelstelling en de daaraan gerelateerde selectiecriteria zijn toegepast (§ 4.2), alsmede op de vraag of in afdoende mate met de verschillende belangen rekening is gehouden (§ 4.3).

§ 4.1. De reikwijdte van de ontwerp-lijst en het driehoeksoverleg

De ontwerp-lijst bevat voorstellen omtrent de selectie van handelingen over de periode 1945-2002 waarvan de neerslag valt onder de archiefwettelijke zorg van bovengenoemde zorgdragers.

§ 4.2. Toepassing van de selectiedoelstelling en - criteria

Uit het verslag van het driehoeksoverleg blijkt, dat de selectiedoelstelling is toegepast in de versie die niet alleen ziet op de reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen, maar ook op de reconstructie van de

belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen. De Raad constateert dat de ontwerp-lijst een andere formulering van de selectiedoelstelling hanteert, namelijk die waarin nog geen sprake is van de reconstructie van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen. De Raad adviseert u lijst en verslag met elkaar (en met de werkelijkheid) in overeenstemming te brengen.

§ 4.3. De waardering van de in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995 bedoelde belangen

De Raad is er, op basis van het verslag driehoeksoverleg en de ontwerp-lijst die daar het resultaat van is, van overtuigd dat de ontwerp-lijst grotendeels recht doet aan de selectiedoelstelling en in voldoende mate rekening houdt met het cultuurhistorisch belang, het administratieve belang en het belang van de rechten bewijzende burgers.

De staatssecretaris heeft aangegeven het belangrijk te vinden dat de Raad zich uitsprekt over de vraag of de juiste, historisch-maatschappelijk relevante, archieven worden bewerkt en overgebracht.² De Raad acht het overkoepelend beleid ten aanzien van verkeer en waterstaat van groot historisch-maatschappelijk belang. Inzicht in de waterstaat en het waterstaatsbeleid is, gezien de specifieke geografische kenmerken van Nederland, onontbeerlijk voor begrip van de ontwikkeling van de Nederlandse samenleving en economie. Het verkeersbeleid dient grote economische belangen (Nederland Distributieland) maar is ook voor het sociale leven van wezenlijk belang. De archieven over het overkoepelend beleid op dit terrein leggen de groeiende dilemma's bloot tussen de belangen van ruimtelijke ordening, economie, milieu en mobiliteit. De Raad verwacht dat de ontwerp-lijst waarborgt dat de meeste archiefbestanddelen op dit terrein die cultuurhistorisch van belang (kunnen) zijn worden bewaard en overgebracht.

Bij een aantal waarderingen en vernietigingstermijnen en de afwegingen die daaraan ten grondslag liggen, zet hij echter vraagtekens. In de navolgende paragraaf gaat de Raad nader in op zijn bedenkingen.

5. Nadere beoordeling van de ontwerp-lijst

In aansluiting op bovenstaande overwegingen en bevindingen heeft de Raad de verschillende onderdelen van de ontwerp-lijst gezien. Deze geeft hem aanleiding tot het plaatsen van de hierna volgende opmerkingen.

Handeling 3: het opstellen van periodieke verslagen

In afwijking van de lijn die over het algemeen in de selectielijsten van rijksoverheidsorganen wordt gehanteerd, worden in deze lijst behalve de

---

² Brief van de staatssecretaris van OCW aan de Tweede Kamer in het kader van de vaststelling van de begrotingsstaat van het Ministerie van OCW (VIII) voor het jaar 2005, TK 29 800 VIII, nr. 248, dd. 8 juli 2005, p. 5.

jaarverslagen ook maand- en kwartaalverslagen voor bewaring voorgedragen. De Raad adviseert u aansluiting te zoeken bij de in andere lijsten gemaakte keuze om maand- en kwartaalverslagen te vernietigen als jaarverslagen voor handen zijn.

Handeling 9: het voorbereiden, vaststellen en uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het beleidsterrein overkoepelend beleid verkeer en waterstaat

Deze handeling heeft de gebruikelijke waardering van B 5 voor eindproducten en V 2 voor het overige materiaal;. Op uitdrukkelijk verzoek van het driehoeksoverleg is expliciet vermeld dat ook websites kunnen worden gezien als producten van deze handeling. De Raad vraagt zich af of en wanneer websites worden gezien als eindproduct en hoe de bijbehorende waardering in die gevallen geëffectueerd wordt. Hij hoopt dat juist de minister van V&W, die recentelijk onderzoek heeft laten verrichten naar het bewaren van websites³, duidelijke ideeën heeft hoe een selectielijst op dit punt geoperationaliseerd zou kunnen worden. De Raad acht het wenselijk dat de selectielijst minstens duidelijk maakt hoe en op welke gronden wordt bepaald of een website als eindproduct, dus als te bewaren wordt gezien.

Handeling 39: het instellen van een tijdelijke commissie van de Raad voor Verkeer en Waterstaat

Handeling 39 wordt, naar aanleiding van de bespreking in het driehoeksoverleg, voorgedragen voor bewaring op grond van criterium 4. De Raad is van mening dat het instellen van tijdelijke commissies te weinig zegt over de hoofdlijnen van handelen om blijvende bewaring te rechtvaardigen. De indeling van de Raad voor Verkeer en Waterstaat in vaste commissies wordt onder handeling 38 ook voorgedragen voor bewaring. Die indeling zegt iets over prioritering, over hoe tegen het beleidsterrein werd aangekeken. Het instellen van tijdelijke commissies is doorgaans ingegeven door praktische overwegingen en inhoudelijk nauwelijks interessant. De Raad adviseert u de waardering van handeling 39 te herzien in V 10 na opheffing.

Handeling 53: het adviseren van en het leveren van informatie aan de minister, andere overheden en belangenorganisaties met betrekking tot verkeer en vervoer

Deze handeling wordt verricht door de Adviesdienst Verkeer en Vervoer en wordt voorgedragen voor bewaring op grond van criterium 1. Van de deze adviesdienst zijn geen andere handelingen in de lijst opgenomen. De formulering van de handeling lijkt bovendien het hele takenpakket van deze organisatie af te

---

³ Zie rapport Webarchivering bij het Ministerie van Verkeer en Waterstaat: verslag van een onderzoek" op www.capsis.nl.

dekken. Dat zou betekenen dat alle neerslag van deze dienst voor bewaring in aanmerking komt. De Raad is van oordeel dat dat niet nodig en niet wenselijk is. Hij adviseert u de neerslag van het verstrekken van informatie als vernietigbaar na 10 jaar aan te merken en alleen de adviezen voor bewaring aan te wijzen.

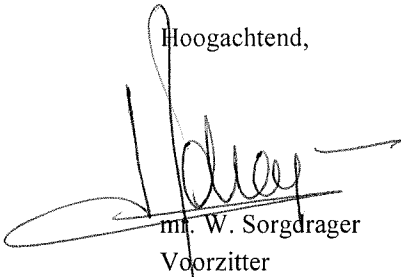
Handeling 59: het bij ministeriële regeling stellen van nadere regels inzake het bij de aanvraag verstrekken van gegevens en bescheiden, en de financiële controle op de besteding van bijdragen voor infrastructuurprojecten

Hoewel er in het driehoeksoverleg met succes voor is gepleit de neerslag van deze handeling te bewaren, is de Raad van mening dat het hier niet gaat om hoofdlijnen van handelen. Uiteraard zijn, ook in het licht van de bouwfraude, de regels in kwestie wel van belang voor historisch onderzoek, maar die blijven in gepubliceerde vorm sowieso beschikbaar. De Raad acht het niet nodig om het achterliggende dossier over de totstandkoming van deze regeling te bewaren en adviseert u de waardering te wijzigen in V, 10 jaar na vervallen regeling.

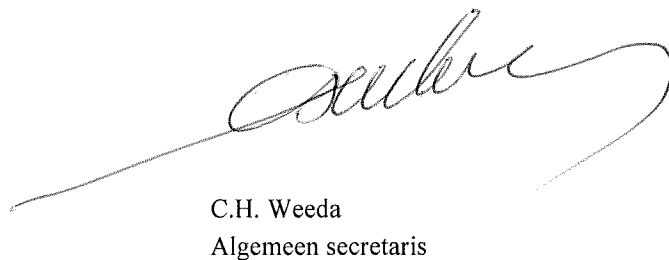
6. *Advies*

De Raad adviseert u de ontwerp-selectielijst vast te stellen voor de periode vanaf 1945 met inachtneming van de opmerkingen die gemaakt zijn in dit advies.

Hoogachtend,

M. W. Sorgdrager
Voorzitter

C.H. Weeda
Algemeen secretaris